

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з НГР

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

“22” 04 2025 р.

ПРОГРАМА

додаткового вступного іспиту
з дисципліни «Загальна педагогіка»
третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
доктор філософії

Спеціальність – А1 Освітні науки

Галузь знань – А Освіта

Програма розглянута та схвалена на засіданні
кафедри іншомовної освіти і міжкультурної комунікації
Протокол № 7 від 26 березня 2025 р.

Зав. кафедри _____ Наталя БІДЮК

ПОГОДЖЕНО

Вчена рада факультету міжнародних відносин і права
Протокол № 9 від 17 квітня 2025 р.

Голова вченої ради _____ Юрій МУДРИК

Хмельницький 2025

ВСТУП

Метою додаткового вступного іспиту з загальної педагогіки є комплексна перевірка засвоєння вступниками науково-теоретичних основ загальної педагогіки.

До участі у вступному додатковому випробуванні допускаються особи, які завершили навчання та здобули диплом «спеціаліста» / «магістра» за будь-яким іншим (непедагогічним) напрямом підготовки.

На вступному випробуванні вступники повинні продемонструвати знання фундаментальних основ педагогіки, вміння визначати провідні педагогічні категорії, аналізувати педагогічні явища, причинно-наслідкові зв'язки, застосовувати теоретичні знання. Зокрема вступники повинні володіти основними категоріями педагогіки (освіта, розвиток, виховання, навчання), теорії навчання (зміст навчання, методи, форми, засоби навчання, типи навчання, результати навчання), теорії виховання (особистість, соціальна група, зміст виховання, принципи та закономірності виховання, методи, форми та засоби виховання), управління освітою (система освіта, принципи організації системи освіти, типи навчальних закладів, структура навчальних закладів, посадові обов'язки працівників системи освіти).

Вступні випробування до аспірантури з фаху проводяться у формі тестування із застосуванням комп'ютерних технологій. Тестування проводиться відповідно до Положення про тестування на вступних випробуваннях до Хмельницького національного університету.

ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне додаткове випробування проводиться у формі тестування із комп'ютерною обробкою результатів. Система проведення вступних іспитів є оригінальною розробкою ХНУ і захищена свідоцтвом про авторське право № 39534 від 08.08.2011 р. Вона розроблена на підставі таких документів: Закону України «Про вищу освіту», «Положення про приймальну комісію ХНУ», Порядку прийому до вищих навчальних закладів України та Правил прийому до Хмельницького національного університету.

Екзаменаційні білети, що включають тестові завдання, формують і тиражують комп'ютерними засобами перед початком тестування.

Сформовані білети засвідчуються печаткою приймальної комісії. Номер кожного екзаменаційного білета збігається з номером талона відповідей, який додається до нього.

Організація автоматизованого формування комплекту екзаменаційних білетів до вступного додаткового випробування, контроль за ним покладається на відповідального секретаря Приймальної комісії або його заступника.

Тестування проводиться відповідно до розкладу в аудиторіях, що обладнані необхідними технічними засобами. Пропуск вступників до аудиторії тестування проводить відповідальний секретар ПК та його заступники. При цьому

перевіряється паспорт та перепустка, у якій вказана особа вступника, дата і час тестування. Кожний учасник тестування витягує номер, який вказує його місце в аудиторії. Всі місця за столами пронумеровані.

В аудиторії тестування дозволяється присутність громадських спостерігачів.

Вступникам видаються титульні листи і проводиться роз'яснення щодо їх заповнення. Після розміщення учасників тестування в аудиторії вступники особисто вибирають екзаменаційні білети, що розкладені на столі. Після отримання екзаменаційних білетів вступники працюють над завданнями протягом встановленого часу.

Талони відповідей надаються кожному вступнику в одному екземплярі. Забороняється видача вступнику другого талона. Талон відповідей заповнюється вступником відповідно до роз'яснення щодо їх заповнення.

Після закінчення роботи над тестами, або добігання до кінця часу, відведеного на тестування, вступники здають підписані роботи разом з талонами відповідей, які до початку сканування знаходяться на столі екзаменатора.

Сканування талонів відповідей починається після здачі робіт всіма вступниками у їх присутності. Процес сканування талонів відповідей демонструється за допомогою проєктору на великому екрані.

Після закінчення сканування та комп'ютерної обробки талонів відповідей результати тестування демонструються на екрані у вигляді екзаменаційної відомості, в якій відсутні прізвища вступників, а є лише номер екзаменаційного білета.

Далі персонал приймальної комісії вносить в комп'ютер інформацію про відповідність номера екзаменаційного білета прізвищу вступника.

На екрані демонструється екзаменаційна відомість з прізвищами вступників, яка роздруковується і завіряється відповідальним секретарем приймальної комісії.

Для забезпечення точності вимірювання досягнень вступників тестове поле складає 200 тестів. Загалом усі подані тести рівномірно розкривають основний зміст фахових дисциплін, винесених для оцінювання якості професійно-психологічних знань. У кожному тесті з поданих варіантів відповідей лише одна є вірною.

Бази даних тестових завдань або навчальні програми, за якими вони створені, є відкритими. Університет щорічно оприлюднює їх у паперовому або в електронному вигляді.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

На основі тестового поля індивідуально для кожного вступника формується білет, що містить 50 тестових завдань, зібраних у випадковому порядку, кожне з яких оцінюється у 2 бали. Максимальна сума балів, що можуть набрати вступники дорівнює 100 балам. Для подальшої участі в конкурсі абітурієнт повинен набрати не менше 60 балів.

Оцінка вступного додаткового випробування обчислюється відповідною шкалою (від 100 до 200 балів). Позитивний результат випробування (більше 60% вірних відповідей) є умовою допуску до вступного іспиту зі спеціальності.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Зміст дисципліни охоплює такі теми:
2. Педагогіка - наука про виховання людини.
3. Педагогіка як прикладна наука, спрямована на оперативне розв'язання життєвих проблем, що виникають у процесі виховання, навчання, освіти.
4. Основі категорії та поняття загальної педагогіки.
5. Джерела розвитку педагогіки.
6. Виділення педагогіки і оформлення її в наукову систему.
7. Педагогічна наука і педагогічна практика, система педагогічних наук.
8. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
9. Завдання педагогіки на сучасному етапі розвитку суспільства.
10. Виховання як суспільне явище, його історичний характер. Виховання в широкому і вузькому розумінні (соціальному, педагогічному). Сімейне виховання.
11. Філософські теорії розвитку і формування особистості. Вікова періодизація розвитку дитини.
12. Освіта та її роль у розвитку і формуванні особистості.
13. Принципи навчання та їх характеристика.
14. Зміст освіти і виховання.
15. Форма організації навчання.
16. Класифікації методів навчання. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні та практичні (за джерелом знань); репродуктивні, проблемно-пошукові, дослідницькі (за рівнем самостійності мислення); індуктивні та дедуктивні, аналітичні та синтетичні (за логікою передачі та сприйняття інформації).
17. Інформаційно-комунікаційні технології навчання.
18. Засоби навчання, їх класифікація та характеристика.
19. Методи та форми контролю, їх характеристика.
20. Основні типи колективів, їх взаємозв'язок.
21. Поняття про систему освіти. Освітні рівні. Типи навчальних закладів.
22. Органи управління освітою, їх функції і структура.
23. Методи педагогічного дослідження (теоретичні, емпіричні, математичні). Спостереження, вивчення досвіду, вивчення першоджерел, вивчення документації, бесіда, інтерв'ю.
24. Педагогічний експеримент, його сутність.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Педагогіка як наука і практика виховання людини (предмет, завдання, основні категорії). Джерела педагогіки. Основні етапи у розвитку педагогічної практики та науки.
2. Структура загальної педагогіки, її зв'язок з іншими науками.

3. Характеристика методів науково-педагогічного дослідження. Вибір методів дослідження.
4. Особистість як соціально-педагогічна категорія. Структура особистості, співвідношення біологічного і соціального в структурі особистості. Ознаки і критерії особистості.
5. Виховання як фактор розвитку і формування особистості.
6. Вплив середовища на розвиток і формування особистості.
7. Роль спадковості у соціальному розвитку людини. Врахування спадкового фактору у виховному процесі.
8. Виховання як спеціально організований педагогічний процес (сутність, особливості).
9. Характеристика методів організації навчальної діяльності.
10. Зміст виховання та його сутність.
11. Моральне виховання особистості: сутність, завдання, провідні напрямки (зміст), методи, форми та засоби.
12. Громадянське і національно-патріотичне виховання особистості (завдання, зміст, форми та методи роботи).
13. Формування здорового способу життя та фізичне виховання.
14. Взаємодія школи та сім'ї у вихованні молоді.
15. Сутність, особливості та функції процесу навчання.
16. Характеристика принципів процесу навчання.
17. Сутність змісту освіти.
18. Методи навчання: сутність, функції та структура.
19. Методи контролю та самоконтролю.
20. Основні засоби навчання та їх застосування у процесі навчання.
21. Форми організації навчання у сучасних закладах освіти.
22. Контроль навчальних досягнень: сутність, завдання, функції.
23. Види, методи і форми контролю.
24. Поняття системи освіти. Сучасна система освіти в Україні.
25. Управлінська діяльність в освіті.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрощук І. В. Педагогічна взаємодія у професійній діяльності : навч. посібник / І. В. Андрощук . Хмельницький : ХНУ, 2017. 190 с.
2. Бондар В. (2005) Дидактика К. : Либідь.
3. Вишневський О. (2006) Теоретичні основи сучасної української педагогіки : посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич : Коло.
4. Вища освіта України і Болонський процес (2004): навч. посіб. / [за ред. В. Г. Кременя]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан/
5. Волкова Н. П. (2001) Педагогіка К. : Академія.
6. Галузьяк В.М. (2015) Педагогічна діагностика: курс лекцій Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД».
7. Гончаренко С. У. (1997) Український педагогічний словник К. : Либідь.
8. Дидактика: теорія і практика (2017). Навч.-метод. посіб./О. С. Березюк, О. М. Власенко. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 211 с

9. Дичківська І. М. (2012) Інноваційні педагогічні технології: підручник. 2-ге вид., допов. Київ, Академвидав.
10. Дінтерсміт Т., Вагнер Т. (2017). Мистецтво навчати. Як підготувати дитину до реального життя. К.: Наш формат.
11. Загальна педагогіка (2020). Навч. посібник / О. Ф. Євсюков, С.А. Чупахін; за ред. О. Ф. Євсюкова. Харків, 150 с.
12. Зязюн І. (2000) Педагогіка добра. Київ : МАУП.
13. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія (2005) / Уклад.: О.О.Любар; За ред. В.Г.Кременя. – К.: Знання.
14. Кремень, В. Г. (Ред.). (2014). Національний освітній глосарій: вища освіта. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди».
15. Кузьминський А. І., Омеляненко В. Л. (2003) Педагогіка. К. : Знання–Прес.
16. Кузьмінський А. І. (2006). Педагогіка родинного виховання : навч. посіб. К. : Знання.
17. Лозова В. І., Троцько Г. В. (2002) Теоретичні основи виховання і навчання Харків : ОВС.
18. Міхєєва Л.В. (2011). Загальна педагогіка : методичні вказівки до практичних занять для студентів гуманітарно-педагогічних спеціальностей. Хмельницький, ХНУ.
19. Міхєєва Л.В., Кулешова О.В. (2021). Педагогіка : методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальності 053 «Психологія». Хмельницький, ХНУ.
20. Михайліченко М. В. (2016) Освітні технології : навчальний посібник. Київ : ЦП «КОМПРИНТ».
21. Нова українська школа: порадник для вчителя (2017) Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди».
22. Сікорський П. І. (2021) Нова педагогіка. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки.
23. Сисоєва С.О. (2006) Основи педагогічної творчості: Підручник. К.: Міленіум.
24. Стельмахович В. Г. (1997) Українська народна педагогіка К.
25. Сухомлинський В.О. (1978). Батьківська педагогіка.К. : Радянська школа.
26. Українська педагогіка в персоналіях (2005). [Текст] : навч. посіб. : у 2-х кн. – Кн. 1 : Х–XIX століття / за ред. О. В. Сухомлинської. К. : Либідь.
27. Фіцула М. М. (2003). Педагогіка К. : Академвидав.
28. Янкович О., Беднарек Ю., Анджєєвська А. (2015) Освітні технології сучасних навчальних закладів : навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім В. Гнатюка.

ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту». [Електронний ресурс]. Режим 56 доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/stru>
2. Закон України «Про загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.help/law/651-XIV/>.
3. Закон України «Про позашкільну освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>.
4. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Закон України «Про фахову передвищу освіту» . [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
6. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] / – 2002. – Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002>
7. Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
8. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80?lang=ru>

9. Національна рамка кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#Text>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сайт Міністерства освіти і науки України. Режим доступу : <http://mon.gov.ua>
2. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Режим доступу : <http://www.dnpb.gov.ua>
4. Сайт Національної парламентської бібліотеки України. Режим доступу : <http://www.nplu.org>
5. Сайт Електронної бібліотеки Хмельницького національного університету. Режим доступу : <http://lib.khmnu.edu.ua/>.
6. Модульне середовище для навчання ХНУ. Режим доступу : <https://msn.khmnu.edu.ua/>.
7. Портал сучасних педагогічних ресурсів. Режим доступу : <http://www.intellect-invest.org.ua>
8. Освіта.UA. Режим доступу : <http://osvita.ua>